

**ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА
ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЙ**

PROBLEMS OF LIFE SECURITY DURING WAR AND MILITARY OPERATIONS

*Студент (II рівень навчання) Самборський Я. А.,
науковий керівник професор Березуцький В. В.*

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Анотація. Виявлення бар'єрів, які зумовлюють порушення прав осіб з інвалідністю під час евакуації в Україні в умовах війни та військових операцій.

Ключові слова: особи з інвалідністю, евакуація.

Annotation: Identification of barriers that lead to violations of the rights of persons with disabilities during evacuation in Ukraine in conditions of war and military operations.

Keywords: persons with disabilities, evacuation.

Вступ. В умовах військової агресії росії проти України за даними ООН кількість постраждалих осіб, що потребують допомоги становила 17.7 мільйонів, з них понад 6 мільйонів є внутрішньо переміщеними. Особливу увагу привертають особи з інвалідністю, які не в змозі самостійно покинути постраждалі території. Це призводить до ризику їхнього життя і доступу до гуманітарної допомоги під час евакуації.

Актуальність. Проблемою евакуації осіб з інвалідністю під час війни та військових операцій в Україні полягає в тому, що вони в більшості вимушені були евакуюватися самостійно. Нормативно-правові акти з питань евакуації не забезпечують права та інтереси осіб з інвалідністю з різними видами порушень. Під час повномасштабного вторгнення евакуація найбільш уразливих категорій виявилася з багатьма бар'єрами. Серед основних перешкод можна виділити:

- непристосованість транспорту та місць для розміщення;
- неможливість отримати інформацію про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації нечуючим людям;
- нерегульованість питань супроводу осіб з інвалідністю;
- перетин кордону під час слідування до місця призначення за кордоном та доступу до гуманітарних пропозицій допомоги.

Виходячи з перелічених виявлених бар'єрів для належної підготовки до евакуації осіб з інвалідністю необхідно:

- визначити в кожній громаді заздалегідь осіб, яким може знадобитися допомога для евакуації;
- налаштувати завчасно систему підтримки (супроводу);

- провести навчання аварійно-рятувальних груп, людей з інвалідністю та членів їх сімей, які доглядають за ними, щоб знати як правильно працювати та комунікувати з людьми з інвалідністю під час евакуації, проявляючи повагу та належне ставлення;
- забезпечити доступні та належним чином сплановані шляхи евакуації;
- сформуувати систему раннього попередження: своєчасна інформація про евакуацію має транслюватися у доступному для людей з інвалідністю форматі;
- забезпечити наявність доступних притулків, пунктів евакуації, центрів колективного перебування, де можуть бути розміщені люди з інвалідністю під час та після евакуації.

Висновок. Вирішення питань у ситуаціях ризику, зокрема у збройних конфліктах, надзвичайних гуманітарних ситуаціях та під час стихійних лих, забезпечить міжнародне гуманітарне право усіх необхідних заходів для захисту і безпеки осіб з інвалідністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Швидка оцінка досвіду евакуації людей з інвалідністю в Україні внаслідок воєнних дій: Звіт з дослідження. ПРООН в Україні. 2022, Ілона Єленєва, Павло Ждан, 100 с. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2023-03/ReportEvacuation.pdf>
2. Настанови щодо інклюзії осіб з інвалідністю в гуманітарній сфері. Міжвідомчий постійний комітет (МКП), 2019 рік. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-12/Posibnyk%20Nastanovy%20shchodo%20inklyuziyi%20osib%20z%20invalidnistyu%20pry%20hum%20reahuvanni%20IASC%202019.pdf>
3. Евакуація людей з інвалідністю. Аналітичний звіт. ГО Fight for Right. 24.02.2022 рік. URL: https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Evakuatsia-liudey-z-invalidnistiu_ffr.pdf
4. Аналітичний звіт за результатами опитування щодо доступу людей з інвалідністю до різних видів допомоги, послуг за їхнім постійним місцем проживання під час воєнного стану. ВГО «Національна Асамблея людей з інвалідністю України». Київ 2022 рік. URL: https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/NAIU_AnaliticalReport2UA_v03.pdf

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

INFORMATIONAL AND PSYCHOLOGICAL SECURITY OF A PERSON IN MODERN CONDITIONS

*Студентка (II рівень навчання) Попчук Д.О.,
науковий керівник к.т.н., доцент Туровська Г.І.*

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

Анотація. Розглянуто вплив інформації на особистість та наведено способи психологічного захисту для забезпечення інформаційно-психологічної безпеки особистості.

Ключові слова: безпека, особистість, інформація, війна, психологічний захист.